

Pestprotocol Capellenborg

Waarom een pestprotocol?

De Capellenborg wil leerlingen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. Het personeel van de Capellenborg bevordert deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat en een prettige werksfeer in de school. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop wij het pestgedrag van leerlingen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en de specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

Wat wordt er verstaan onder pesten?

Onder pesten op school verstaan wij het volgende: "pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer andere leerlingen, die (niet langer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen."

Pesten heeft duidelijke kenmerken:

- Pesten gebeurt opzettelijk;
- Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materieel of mentaal);
- Bij pesten is er altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer);
- Pesten gebeurt systematisch;
- Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen;
- Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

Pesten is niet hetzelfde als plagen. Bij plagen zijn de machtsverhoudingen gelijk. Nu eens is de ene 'het lijdend voorwerp' en dan de andere. Pesten is structureel en brengt kinderen tot wanhoop. Het structurele karakter vraagt om echt beleid.

Hoe gaan wij op de Capellenborg met pesten om?

Wij willen niet dat er gepest wordt op onze school en doen er daarom wat aan. Dat gaat op de volgende manier:

1. Pesten wordt als een probleem gezien door alle direct betrokken partijen: docenten, schoolleiding, ouders en leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende middengroep).
2. De school wil eerst en vooral het pestprobleem voorkomen. Een preventieve aanpak bestaat onder meer uit de behandeling van het onderwerp met de leerlingen in de onderbouw. Tijdens het mentoruur aan het begin van het schooljaar wordt er aandacht aan besteed en worden regels vastgesteld. In de bovenbouw wordt het regelmatig ter sprake gebracht.
3. Als pesten desondanks toch optreedt, nemen we vervolgens duidelijk stelling tegen het pesten. De school beschikt over een directe aanpak (curatief). Dit kan door middel van

individuele gesprekken met de mentor of pedagogisch onderwijsassistent, groepsgesprekken tijdens het mentor uur, strafmaatregelen en verschillende vormen van hulp en ondersteuning. Ook kan de intern vertrouwenspersoon ingeschakeld worden. Ouders worden betrokken bij de aanpak, zij zijn van groot belang in het samenwerken met de school.

Bij pesten op school zijn er vijf betrokken partijen: de pester, het gepeste kind, de rest van de klas (de zwijgende middengroep), de docenten en de ouders.

Bij de aanpak van het pestprobleem maken we gebruik van de zogenaamde vijfsporenaanpak van het probleem, bestaande uit:

- Interventie aan het gepeste kind (zie punt A)
- Interventie aan de pester (zie punt B)
- In gesprek met de zwijgende middengroep (zie punt C)
- In gesprek met de docent (zie punt D)
- In gesprek met de ouders (zie punt E)

A. Interventie aan het gepeste kind

Leerlingen die worden gepest, moeten zich gehoord en serieus genomen voelen. In de eerste plaats is de mentor de contact persoon. Wanneer een leerling de mentor benadert komen er gesprekken tussen de mentor en de leerling. Ook kunnen gesprekken met de pedagogisch onderwijsassistent een uitkomst bieden. De leerling moet duidelijk gemaakt worden dat er acties ondernomen worden en dat de pester(s) aangesproken zullen worden op hun gedrag. Welke stappen er worden genomen t.a.v. de pester(s) moet ook duidelijk worden gemaakt aan de leerling die gepest wordt. Dit omdat de leerling dan inzicht krijgt in wat er gaat gebeuren en zich serieus genomen voelt.

In alle gevallen is er sprake van maatwerk. Het gepeste kind heeft inspraak in wat hij of zij zelf nodig acht in zijn of haar eigen situatie. Soms zijn gesprekken met de mentor al voldoende. Mocht dit niet het geval zijn, dan verwijst de mentor deze leerling naar de vertrouwenspersoon of pedagogisch onderwijsassistent. Deze kan door middel van dossier onderzoek de leerling nog beter in kaart brengen. De gesprekken kunnen in frequentie verhoogd worden, met zowel de pedagogisch onderwijsassistent als met de vertrouwenspersoon. Teamleider neemt contact op met ouders na overleg met mentor. In eerste instantie informeert de mentor de ouders. Het moment van informeren is maatwerk.

In het eerste jaar wordt aandacht geschonken aan sociale vaardigheden in de dramalessen en Rots en Water tijdens de LO. Tijdens deze lessen leren en ervaren leerlingen hoe ze omgaan met sociale interacties. Het versterkt hun zelfvertrouwen, ze komen steviger in hun schoenen te staan en het probleemoplossend vermogen wordt vergroot.

Mochten deze lessen niet voldoende in de behoefte van de leerling voorzien, is het eventueel mogelijk een leerling aan te melden bij het ZAT. Het ZAT is het Zorg Advies Team binnen de school. Dit team bestaat uit school maatschappelijk werk, GGZ-verpleegkundige, leerplichtambtenaar, orthopedagoog, politie jeugdcoördinator, pedagogisch onderwijsassistent en zorgcoördinator. In dit multidisciplinair zorgoverleg wordt de interne en externe leerlingbegeleiding op elkaar afgestemd

middels acties of advies. Centraal staat het voorzien in de behoeften van de leerling die nodig zijn om goed te kunnen functioneren in zijn/haar schoolloopbaan.

B. Interventie aan de pester

Pesters houden doorgaans niet vanzelf op met pesten. Interventies die ingezet kunnen worden t.a.v. de leerling die pest zijn gesprekken met de mentor, straffen, het informeren van ouders, interne schorsing of inbrengen in het Zorg Advies Team.

In de eerste plaats gaat de mentor met de leerling in gesprek. De mentor gaat zowel met de leerling die gepest wordt als met de leerling die pest in gesprek. De mentor brengt de situatie in kaart en kiest een passende interventie. Om een aantal voorbeelden te noemen: een rollenspel tussen mentor en leerling, de no blame methode, een filmpje laten zien over pesten of de mentor leidt een bemiddelingsgesprek tussen pester(s) en de gepeste leerling. Dit laatste voorbeeld wordt natuurlijk alleen ingezet wanneer dit ook past bij de leerling die gepest wordt. Al deze interventies hoeven niet perse klassikaal plaats te vinden, het moet passen bij de situatie. (Maatwerk!) Tevens is het belangrijk dat de leerling die pest op de hoogte is van eventuele vervolg stappen wanneer deze zijn gedrag niet verandert. Teamleider neemt contact op met ouders na overleg met mentor. In eerste instantie informeert de mentor de ouders. Het moment van informeren is maatwerk.

Wanneer blijkt dat dit gesprek en andere interventies geen gedragsverandering teweeg brengen, worden er volgende stappen ondernomen. Nu volgt er daadwerkelijk een straf voor de leerling die pest. Deze straf kan onder andere op de volgende manieren vorm krijgen: een werkstuk maken over pesten, overschrijven van een artikel over pesten of een spreekbeurt houden voor de klas over pesten. Natuurlijk zijn er nog tal van andere mogelijkheden en is het van belang dat de mentor inschat welke interventie het beste past bij de leerling die pest en bij de huidige situatie. In alle gevallen worden bij deze stap de ouders van de leerling die pest ingelicht. Ook zal er een gesprek volgen met mentor, de leerling die pest en de ouders van de pester(s). Tevens is het bij deze stap verplicht voor de leerling die pest dat deze een gesprekscyclus volgt van drie gesprekken bij de pedagogisch onderwijsassistent. Het doel van deze gesprekken is het in kaart brengen van de leerling, mogelijk bewustwording en een gedragsverandering teweeg brengen.

Het kan zijn dan zelfs het straffen en de gesprekken met ouders, mentor en pedagogisch onderwijsassistent geen invloed hebben op de situatie en op het gedrag. Nogmaals wordt er contact gezocht met de ouders van de leerling die pest, de teamleider nodigt ouders uit voor een gesprek. De straf die ditmaal volgt is een interne schorsing. De leerling mag dan niet tijdens de lessen aanwezig zijn, maar wordt wel op school verwacht. De leerling krijgt een eigen rooster en zal de hele dag volgens dit programma zelfstandig werken aan zijn schooltaken. Als afsluiting van de dag volgt er een evaluatie gesprek met de pedagogisch onderwijsassistent waarin afspraken worden gemaakt over wat er zal gaan veranderen. Ook wordt in deze stap het Zorg Advies Team ingeschakeld. Mogelijk speelt er meer en kan het van belang zijn in het belang van de pester(s) dat er ook door externe partijen gekeken wordt of er interventies zinvol zouden kunnen zijn.

C. In gesprek met de zwijgende middengroep

Het personeel van de Capellenborg moet ten alle tijden het signaal afgeven dat pesten niet kan en dus norm overschrijdend gedrag is. Er wordt op school gewerkt aan een klimaat waarbij de leerlingen

het voor elkaar opnemen in plaats van de pester(s) hun gang laten gaan. Tijdens de mentor lessen in de eerste en tweede klas wordt hier uitgebreid aandacht aan besteed. Bij signalen van pesten (onderdeel B) schat de mentor in welke interventies zinvol kunnen zijn, soms zal dit klassikaal zijn of in kleine groepjes. Dit is altijd afhankelijk van de situatie en van de leerlingen dus altijd maatwerk. In de bovenbouw zal elke docent en mentor aandacht geven aan pesten wanneer daar aanleiding toe is.

D. In gesprek met de docent

De mentor heeft een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Ook wordt van al het personeel verwacht dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. In praktijk betekent dit dat het personeel alert is op pestgedrag, hier duidelijk stelling tegen inneemt en vervolgens het signaal bij de mentor neerlegt. Ook bij vermoedens is het belangrijk dat het personeel van de Capellenborg het doorgeeft aan de mentor. De mentor kan het vervolgens oppakken en in gesprek gaan met de leerlingen.

Wanneer docenten, de mentoren of OOP (onderwijs ondersteunend personeel) ondersteuning wensen bij de aanpak van het pestprobleem, kunnen ze ten alle tijden de ondersteuning in schakelen van de zorgcoördinator. De zorgcoördinator biedt vervolgens ondersteuning in de vorm van informatie, gesprekken of materiaal bij de hulpvragen.

E. In gesprek met de ouders

Zoals al te lezen was bij punt A en B worden bij een aantal stappen de ouders van de leerlingen benaderd. De mentor of teamleider gaat ook met de ouders van de leerlingen in gesprek over het gedrag en de interventies die gebruikt worden. Het kan voor ouders zinvol zijn, advies te krijgen over mogelijke benadering. Om een aantal voorbeelden te noemen:

- Neem het probleem altijd serieus
- Probeer achter de oorzaak van het pesten te komen
- Ga in gesprek met je kind
- Pesten op school kun je het beste direct met de mentor bespreken
- Geef informatie over pesten.

De mentor verwijst de ouders door naar de website www.pestweb.nl Deze website is er voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten die problemen ervaren op het gebied van pesten. Het biedt kinderen en jongeren een luisterend oor via chat, mail of telefoon. Er worden vragen beantwoord en adviezen gegeven. Er is op de site veel informatie te vinden over pesten en er wordt ook ondersteuning en advies geboden aan ouders en leerkrachten.